

BÖLÜM 22

ORTOPEDİK ACİLLERDE HEKİMİN HUKUKİ SORUMLULUĞU

Neslihan GENCER¹

GİRİŞ

Hekimlik, doğası gereği insan ve toplum sağlığı üzerinde söz sahibi olmayı beraberinde getiren bir meslektir. Fiziksel, ruhsal, bedensel ve sosyal yönden tam bir iyilik hali sağlamak, iyilik halinin bozulmuş olduğu durumlarda durumu düzeltmek veya acıyı azaltmak amaçları güden kişi olarak tanımlanan hekimler; bu amaçları süresince hukukun bütün sùjeleri gibi kanuni düzenlemeler çerçevesinde hareket etmekle yükümlüdürler.

Sorumluluk gerek mesleki gerek diğerk koşullar uyarınca, kişiden beklenilmiş olan makul davranış modeline aykırı tutumlara ilişkin öngörölmüş yaptırımı kapsamaktadır. Bir başka ifade ile uyulması gerekli davranış kurallarına aykırı düşmede açıklama yapma durumudur. Tıp alanında incelendiğinde bu davranış normları hekimin mesleki bilgi ve becerisini içeren uzmanlıklarını belirleyen kurallar olarak tespit edilmektedir. Bu noktada sorumluluk ibaresi hukuka aykırı davranışın cezai, hukuki ve idari yaptırımlarını bir bütün olarak ifade etmektedir.

Komplikasyon, tıbbi olarak “*hastanın veya hekimin sebep olmadığı ancak olası tıbbi standartlara göre muhtemel olan ve istenmeyen yan etki ya da sonuç*” olarak tanımlanmakta iken; hukuki nitelik olarak “*izin verilen risk*” olarak nitelendirilmektedir (1). **Tıbbi Malpraktis** ise, “*hekimin tedavi sırasında standart uygulama yapmaması, beceri eksikliği, hastaya tedavi vermemesi ile oluşan zarar*” olarak tanımlanmaktadır (2).

Ceza hukuku çerçevesinde incelendiğinde, hekimin hukuka aykırı davranışı “suç ve ceza” kavramlarını beraberinde getirmektedir. Öte yandan özel hukukta (tazminat hukuku) sorumluluk, haksız fiil ve sözleşme hükümlerine aykırı davranış modelleri şeklinde ifade edilmektedir. Hekim bu ihlallere bağılı olarak tazminat sorumluluğı taşıyabilmektedir.

¹ Avukat, av.neslihangencer@gmail.com

ve hekim davranışı arasında doğrudan doğruya bir **illiyet bağının (nedensellik ilişkisi)** kurulabiliyor olması koşulları aranmaktadır.

Bu noktada “kusur” kavramı tıp alanında çeşitli tanım ve tartışmalara konu olmaktadır. Hekimin tıbbi faaliyetinin kusur açısından değerlendirilmesinde, hekimlik mesleğinin özel davranış standartlarının yani **tıbbi standartların** esas alınması söz konusudur (14).

Hem hekim ile hasta arasında akdi bir ilişki bulunduğu hallerde hem de hekimin hastanın beden bütünlüğüne ilişkin müdahalesinin haksız fiil niteliği taşıdığı hallerde, haksız fiil hükümlerine göre hekimin sorumluluğuna gidilebilecektir. Zarar gören hasta dilerse taraflar arasındaki akde, dilerse haksız fiile dayanarak zararın tazminini talep edebilir.

KAYNAKLAR

1. Günday, R. *Tıbbi Müdahale ve Tedavide Malpraktisten Doğan Hukuki Sorumluluk*. Ankara: Adalet Yayın Evi; 2012.
2. Araz A. Hekimin Hukuki Sorumluluğu. Kuzgun Ü, Varol N (ed.) *Sağlık Hukuku El Kitabı Sağlık Hukuku açısından Ortopedi ve Travmatoloji Uzmanlarının Hukuki Sorumlulukları* içinde. Ankara: Bayt Yayıncılık; 2013. p. 15-21
3. Türk Tabipler Birliği Disiplin Yönetmeliği. 28.04.2004 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmıştır. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu. 04.02.2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmıştır.
4. Demir M. Hekimin Sözleşmeden Doğan Sorumluluğu. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. 2008;3(57): 225-252.
5. Yavuz İpekyüz F. *Türk Hukukunda Hekimlik Sözleşmesi*. (1. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık; 2006.
6. Parlak Börü Ş. Robotik Cerrahi Müdahalelerden Doğan Hukuki Sorumluluk. *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi*. 2019;10(2): 758-775.
7. Yargıtay 13. Hukuk Dairesi 08.03.2016 tarihli, 2016/1312 Esas, 2016/6953 Karar sayılı karar.
8. Oğuz F. Robotik Cerrahi Müdahalelerde Meydana Gelen Malpraktis Sonucu Hukuki Sorumluluk. Sert Sütçü S. (ed.) *Teknolojik Gelişmeler Işığında Tıp Hukuku ve Güncel Sorunlar* içinde. Ankara: Seçkin Yayınevi; 2018. p. 145-157.
9. Hakeri H. *Tıp Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayınevi; 2015.
10. Demirörs H, Gönen E, Ateş Y. Kırıklara Eşlik Eden Yumuşak Doku Yaralanmalarında Değerlendirme ve Tedavi. *TOTBİD Dergisi*. 2004;3-4(3).
11. Zeytin Z. *Tedavi İlişkisinde Hekimin Türk Hukukuna Göre Tazminat Sorumluluğu*. Roche Sağlık Hukuku Günleri 1, İstanbul: 2007. p. 97-100
12. Şenocak Z. *Özel Hukukta Hekimin Sorumluluğu*. Ankara: Ankara Üniversite Hukuk Fakültesi Yayınları; 1998.
13. Şenocak Z. *Hekimin Hukuki Sorumluluğunun Özel Sorunları: Tıbbi Standartlar ve İspat*. Sağlık Hukuk Kurultayı, Ankara; 2007.